

Direktiv om regler och standarder för klassificeringssällskap inom sjöfarten

Näringsdepartementet

2006-03-28

Dokumentbeteckning

KOM(2005)587 slutlig

Förslag till Europarådets och rådets direktiv om gemensamma regler och standarder för organisationer som utför inspektioner och utövar tillsyn av fartyg och för sjöfartsadministrationernas verksamhet i förbindelse därmed.

Sammanfattning

Som ett led i det tredje sjösäkerhetspaketet föreslår kommissionen skärpningar av EG-lagstiftningen om gemensamma regler och standarder för organisationer (klassificeringssällskap) som utför inspektioner och utövar tillsyn av fartyg och för sjöfartsadministrationernas verksamhet i förbindelse därmed.

Förslaget behandlar hur EU ska skärpa kraven på klassificeringssällskapen, dvs. de organ som inspekterar och certifierar fartyg. Syftet är att reformera gällande bestämmelser om erkännande av klassificeringssällskap. Särskilt kan noteras att ändringarna i gällande lagstiftning gäller skärpt kontroll, kriterier för erkännande av klassificeringssällskap, påföljder, kommissionens tillsyn och sällskapens organisationsform.

Sverige är generellt sett positiv till att man ser över gemenskapens regler för klassificeringssällskap

Rättslig grund för förslaget är EG-fördragets artikel 80.2 och beslut fattas av rådet inom ramen för medbeslutandeförfarandet i EG-fördragets artikel 251.

1.1 Innehåll

Direktivet ingår som en av sju rättsakter i EU:s tredje sjöfartspaket, vars syfte är dels att förbättra skyddet mot olyckor och utsläpp, dels ta hand om följderna av olyckor. Fyra av rättsakterna är helt nya. Dessa handlar om flaggstaternas ansvar, undersökning av olyckor, ersättning till passagerare vid sjöolyckor samt redarnas civilrättsliga ansvar. Tre rättsakter är ändringar i gällande lagstiftning om klassificeringssällskap, hamnstatskontroll och sjötrafikövervakning.

Direktivförslaget om klassificeringssällskap behandlar EU:s krav på klassificeringssällskapen, dvs. de erkända organisationer som på flaggstatens uppdrag inspekterar och certifierar fartyg. Syftet är att reformera gällande bestämmelser om erkännande av klassificeringssällskap.

Ändringarna i gällande lagstiftning gäller främst skärpt kontroll, kriterier för erkännande av klassificeringssällskap, påföljder, kommissionens tillsyn och sällskapens organisationsform.

Skärpt kontroll av klassificeringssällskapen: Kontrollen skärps genom att klassificeringssällskapen inrättar ett gemensamt organ för bedömning och certifiering av kvaliteten på fartygsinspektionerna. Organet skall vara oberoende och bl.a. ha till uppgift att föreslå åtgärder för att förbättra klassificeringssällskapens arbete.

Nya kriterier för erkännande av klassificeringssällskap: EU:s erkännande av klassificeringssällskapen kommer inte längre att grundas på sällskapets storlek, utan enbart på det enskilda sällskapets kvalitets- och prestationsnivå i fråga om säkerhet och miljöskydd. Det blir möjligt att hindra erkända klassificeringssällskap att ingripa på medlemsstaters vägnar inom specialområden där sällskapet inte har den nödvändiga kompetensen.

Klassificeringssällskapen får inte längre använda inspektörer som inte uteslutande ägnar sig åt inspektion.

Klassificeringssällskapen skall också vara juridiska personer och deras bokföring skall revideras av en auktoriserad revisor. Revision av bokföringen är enda sättet att kontrollera organisationernas oavhängighet. De nya bestämmelserna om påföljder medför också ett behov av insikt i klassificeringssällskapens ekonomi.

Påföljder: Samarbete och partnerskap mellan klassificeringssällskapen behöver kompletteras med ett påföljdssystem som ger myndigheterna en möjlighet att utöva påtryckningar på organisationer som inte fullgör sina förpliktelser. Dagens påföljdssystem omarbetas och alla överträdelse och påföljder samlas på en lista.

Det tillfälliga upphävandet av erkännanden ersätts av ekonomiska påföljder, som lättare kan varieras. Ekonomiska påföljder behöver enligt kommissionen

varieras både med avseende på överträdelsens allvarlighet och organisationens ekonomiska förmåga.

2005/06:FPM64

Kommissionen föreslår att direktivet fastställer påföljdssystemets principer och en övre gräns för bötesbelopp och viten. Detaljerade tillämpningsföreskrifter föreslås bli antagna inom ramen för kommittéförfarandet, med en utredning gjord i samarbete med medlemsstaterna och i samråd med klassificeringssällskapen som underlag.

Kommissionens inspektion: Kommissionen vill försäkra sig om att klassificeringssällskapen är lika stränga mot alla fartyg som trafikerar gemenskapens vatten, oavsett om de är flaggade i tredjeland eller i medlemsstaterna. Därför gäller samma kriterier för erkännande för alla flaggstater. Målsättningen är att klassificeringssällskapen skall hålla en jämn kvalitet.

Klassificeringssällskapens organisationsform: Kommissionen föreslår att begreppet organisation omfattar alla tänkbara beroendeförhållanden mellan olika juridiska personer, som under ett gemensamt paraply bedriver verksamhet som omfattas av direktivet.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Rådets direktiv 95/21/EG om gemensamma regler och standarder för organisationer som utför inspektioner och utövar tillsyn av fartyg och för sjöfartsadministrationernas verksamhet i förbindelse därmed och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/105/EG om ändring av direktiv 95/21/EG är genomförda i nuvarande fartygssäkerhetslag (2003:364) och fartygssäkerhetsförordning (2003:438). Kommissionens förslag kräver förmodligen att dessa författningar ändras.

1.3 Budgetära konsekvenser

Enligt kommissionen påverkar förslaget inte gemenskapens budget.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Remitteringen av förslaget är ännu inte avslutad, men Sverige är generellt sett positivt inställt till att man ser över gemenskapens regler för klassificeringssällskap.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Förslaget har inte behandlats av rådet.

Rådet underströk i sina slutsatser av den 13 december 2002, efter olyckan med oljetankfartyget *Prestige*, kommissionens roll i bemyndigande- och kontrollarbetet rörande klassificeringssällskap.

Europaparlamentet begärde i sin resolution om bättre sjösäkerhet (2003/2235(INI)) att kommissionen noga kontrollerar och granskar klassificeringssällskapen och tillgriper påföljder för dem som inte följer bestämmelserna. I den resolution som antogs med anledning av *Prestige*-olyckan (2003/2066(INI)) konstaterade parlamentet att det behövs mekanismer för en mer ingående teknisk inspektion, både på internationell nivå och på gemenskapsnivå, som kan generera tillförlitliga uppgifter om fartygens verkliga skick.

Kommissionens förslag är ett svar på rådets och Europaparlamentets uppmaningar.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget är under remittering.

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Rådet kommer tidigast att behandla förslaget under det finska ordförandeskapet hösten 2006.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Rättslig grund för förslaget är EG-fördragets artikel 80.2 och beslut fattas av rådet inom ramen för medbeslutandeförfarandet i EG-fördragets artikel 251.

3.3 Fackuttryck/termer

Flaggstat: Den stat i vilken ett fartyg är registrerat.

Klassificeringssällskap: Erkända organisationer som i enlighet med internationella konventioner bemyndigas att besiktiga fartyg och utfärda säkerhetscertifikat för flaggstatens räkning. De erkända organisationerna behöver inte vara klassificeringssällskap, men är det i huvudsak. Traditionellt sett har klassificeringssällskapen ansvar för tillsynen av skrovkonstruktion, motor- och elinstallationer ombord på fartyg. Det gäller även i Sverige. Många flaggstater delegerar i dag stora delar av fartygets tillsyn till sällskapen. Sverige har i en internationell jämförelse delegerat en liten del av

sin fartygstillsyn till klassificeringssällskapen och tillsynen utförs i huvudsak av Sjöfartsinspektionen. 2005/06:FPM64